

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-29М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою 081 «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІ права
Протокол №8 від «26 » лютого 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою 081 «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання / [Електронне видання] / Гвоздецький В. Д., Ляш А. О. – Рівне : НУВГП, 2021. – 31 с.

Укладачі: Гвоздецький В. Д., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правових природоохоронних дисциплін; Ляш А. О., кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.

Відповідальний за випуск: Мельничук Ю. І., завідувач кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Керівник групи
забезпечення спеціальності

Швець О. М.

© Гвоздецький В. Д.,
Ляш А. О., 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	8
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	8
1.4. Критерії та шкала оцінювання	8
2. Плани практичних занять	10
3. Самостійна робота студентів	14
4. Перелік тем для реферативних повідомлень	16
5. Рекомендована література	18

Передмова

Ви приступаєте до вивчення навчальної дисципліни «Проблеми боротьби з організованою злочинністю». Запропоновані методичні вказівки допоможуть Вам зорієнтуватись під час підготовки до практичних занять, організувати самостійну роботу.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право». Реформування усіх сфер життя, яке відбувається після проголошення незалежності України потребує подальшого укріплення економічних рубежів, соціальних, культурних, ідеологічних сфер життя. Саме на перехідному етапі, коли нова система ще остаточно не сформувалася суспільна небезпечність злочинних посягань організованих злочинних груп зростає. Тому виникає необхідність чіткої, узгодженої взаємодії уповноважених законом правоохоронних органів з метою ефективної боротьби з організованою в т. ч. транснаціональною організованою злочинністю.

Головною метою навчальної дисципліни «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» є якісно новий рівень підготовки магістрів за спеціальністю 081 «Право» на етапі становлення України як правової держави. Завдання вивчення цієї навчальної дисципліни полягає у тому, щоб дати магістрам знання про правові й організаційні основи боротьби з організованою злочинністю в Україні в сучасних умовах .

Успішне засвоєння слухачами навчальної дисципліни повинно базуватися на глибокому знанні важливих інститутів і положень: теорії держави та права – сутність права, його принципи, система права та законодавства, завдання та функції держави на сучасному етапі, дія норм у просторі, часі та ін.; кримінології: поняття та система злочинності, причини та умови злочинності в Україні; системи судових та правоохоронних органів.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання курсу «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» є формування науково обґрунтованих уявлень про сучасний стан організованої злочинності в Україні та у світі в цілому, про тенденції і фактори, що її обумовлюють, про особу злочинця, правові й організаційні основи та систему заходів боротьби з організованою злочинністю; прищеплення навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів попередження та припинення злочинів, що готують організовані групи чи злочинні організації, питання протидії організований злочинності в Україні.

Вивчення курсу «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» також має своєю метою опанування студентами правових та організаційних основ боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах, міжнародного досвіду побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії організованій злочинній діяльності, формування правової свідомості та культури студентів.

Завдання дисципліни полягає у забезпеченні поглибленої підготовки магістрів кримінально-правової спеціалізації, пов'язаної з опануванням проблем протидії організований злочинності в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- поняття та особливості організованої злочинності як суспільного явища та види організованої злочинності;
- причини та умови організованої злочинності;
- структуру організованих злочинних груп;
- стан та тенденції розвитку організованої злочинності в Україні;
- специфіку організованої злочинної діяльності;

- види та особливості злочинних угруповань;
- поняття сутність та характеристику транснаціональної організованої злочинності в Україні;
- специфіку та функції кожної окремої ланки злочинного угруповання;
- правове регулювання протидії організованій злочинній діяльності у чинному кримінальному, кримінальному процесуальному законодавстві, оперативно-розшуковій діяльності;
- організаційні, кримінальні процесуальні, криміналістичні, оперативно-розшукові та ін. засоби боротьби з організованою злочинністю;
- міжнародний досвід побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії високопосадовій злочинності;
- криміналістичну характеристику організованої злочинної діяльності;
- організаційні і тактичні основи розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами;
- розслідування вбивств, терористичних актів, контрабанди наркотичних засобів, які вчиняються організованими злочинними формуваннями;
- тактичні прийоми усунення протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами;
- організаційні та правові засади запобігання і протидії корупції в Україні;
- сутність, ознаки та заходи протидії організованій економічній злочинності.

Вміти:

- вирізнити окремі форми організованої злочинної діяльності, відмежовувати їх від інших форм спільного вчинення злочину;
- виділяти форми участі окремих осіб в організованій злочинній діяльності;

- тлумачити норми кримінального права, що регулюють форми участі окремих осіб в організованій злочинній діяльності та виявляти їх вади;

- обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення кримінального, кримінального процесуального законодавства у напрямку протидії організованій злочинності.

1.2. Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1. Загальна характеристика організованої злочинності	
1	Організована злочинність, як соціальне явище
2	Протидія транснаціональній організованій злочинності в Україні
3	Правові та організаційні основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах
4	Міжнародний досвід побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії високопосадовій злочинності
5	Криміналістична характеристика організованої злочинної діяльності
6	Організаційні і тактичні основи розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами
Модуль 2. Особливості розслідування окремих злочинів, вчинених організованими злочинними групами	
7	Розслідування вбивств, що вчиняються організованими злочинними групами
8	Розслідування терористичних актів, які вчиняються організованими злочинними формуваннями
9	Тактика усунення протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами
10	Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні
11	Організована економічна злочинність: сутність, ознаки та заходи протидії

12	Виявлення і розслідування контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами
----	--

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

При виставленні оцінок (балів) враховуються, насамперед, знання, розуміння й уміння аналізувати поняття і суспільну небезпеку організованої злочинності, соціальні передумови її розвитку, криміналістичну характеристику, міжнародний досвід протидії високопосадовій злочинності, організаційні і тактичні основи розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами (вбивства, терористичні акти, контрабанда наркотичних засобів), засади запобігання і протидії корупції в Україні, організовану економічну злочинність та ін.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Проблеми боротьби з організованою злочинністю» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання реферативних повідомлень;
- виконання завдань самостійної роботи.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. Плани практичних завдань

МОДУЛЬ І

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика організованої злочинності

Тема 1. Організована злочинність, як соціальне явище

План

1. Виникнення організованих злочинних груп: історико-правовий аспект.
2. Поняття організованої злочинності.
3. Суспільна небезпека організованої злочинності: політичний, економічний, соціальний та інші аспекти.
4. Соціальні передумови розвитку організованої злочинності у сучасній Україні.
5. Стан та тенденції розвитку організованої злочинності в Україні.
6. Адміністративно-правовий механізм протидії організованій злочинності.

Тема 2. Протидія транснаціональній організованій злочинності в Україні

План

1. Визначення поняття транснаціональної організованої злочинності.
2. Транснаціональна організована злочинність в Україні: поняття сутність та характеристика.
3. Основні напрями злочинної діяльності транснаціональних організованих злочинних угруповань в Україні.
4. Організаційні основи протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні.
5. Головні напрями протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні.

Тема 3. Правові та організаційні основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах

План

1. Правові основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах.
2. Основні положення Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».
3. Організаційні основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах.
4. Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: питання статусу, завдання, функції, повноваження
5. Теоретичні питання державної правової політики у сфері боротьби зі злочинністю.

Тема 4. Міжнародний досвід побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії високопосадовій злочинності

План

1. Правові акти Європейського Союзу, які регулюють діяльність із розслідування злочинів, що посягають на правовий порядок кількох країн – учасниць Європейського Союзу.
2. Європейське поліцейське відомство – Європол у протидії злочинності в країнах – учасницях Європейського Союзу.
3. Служба по боротьбі з найбільш небезпечною організованою злочинністю SOCA (Serious Organised Crime Agency) Великої Британії.
4. Центральне бюро розслідування Республіки Польща.
5. Органи розслідування злочинів Федеративної республіки Німеччина (ФРН).
6. Федеральне бюро розслідувань (ФБР) – провідний слідчий орган федерального уряду в системі Міністерства юстиції США.

Тема 5. Криміналістична характеристика організованої злочинної діяльності

План

1. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.
2. Виявлення ознак злочину, вчиненого організованою злочинною групою.
3. Способи приховування злочинів, вчинених організованою злочинною групою.

Тема 6. Організаційні і тактичні основи розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами.

План

1. Версії і планування розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами.
2. Особливості огляду місця події у разі вчинення злочинів організованими злочинними групами.
3. Допит як спосіб одержання інформації про організовану злочинну групу.
4. Особливості проведення інших слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових дій) у разі вчинення злочинів організованими злочинними групами.

Змістовний модуль 2. Особливості розслідування окремих злочинів, вчинених організованими злочинними групами

Тема 7. Розслідування вбивств, що вчиняються організованими злочинними групами

План

1. Криміналістична класифікація вбивств, що вчиняються організованими злочинними групами чи злочинними організаціями.
2. Криміналістична характеристика вбивств, що вчиняються організованими злочинними групами чи злочинними організаціями.
3. Особливості тактики провадження початкових слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у разі вчинення вбивств організованими злочинними групами чи злочинними організаціями.
4. Особливості розслідування вбивств на замовлення.

Тема 8. Розслідування терористичних актів, які вчиняються організованими злочинними формуваннями

План

1. Поняття тероризму. Види терористичних актів.
2. Криміналістична характеристика терористичних актів.
3. Типові криміналістичні ситуації під час розслідування терористичних актів, що вчиняються організованими злочинними формуваннями.

4. Першочергові слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії під час розслідування терористичних актів, що вчиняються організованими злочинними формуваннями.

Тема 9. Тактика усунення протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.

План

1. Сутність протидії розслідуванню злочинів.
2. Форми протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.
3. Корупційні механізми протидії розслідуванню.
4. Тактичні основи подолання (усунення) протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими групами.

Тема 10. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні

План

1. Правові засади запобігання і протидії корупції в Україні.
2. Організаційні засади запобігання і протидії корупції в Україні
3. Державні органи, уповноважені протидіяти корупції в Україні.
4. Особливості державної політики протидії корупції в Україні.

Тема 11. Організована економічна злочинність: сутність, ознаки та заходи протидії

План

1. Поняття, сутність та основні ознаки організованої економічної злочинності.
2. Нормативно-правові аспекти протидії організованій економічній злочинності в Україні.
3. Кримінологічна класифікація сучасних форм проявів організованої економічної злочинності.
4. Динаміка розвитку організованої економічної злочинності в Україні.
5. Заходи протидії організованій економічній злочинності в Україні.
6. Транснаціональна організована злочинність у сфері економіки: поняття, зміст та заходи протидії.

Тема 12. Виявлення і розслідування контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами

План

1. Загальна характеристика організованих злочинних груп, що вчиняють контрабанду наркотичних засобів у сфері сучасних тенденцій наркобізнесу.
2. Криміналістична характеристика контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами.
3. Організація виявлення контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами.
4. Особливості методики розслідування контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є однією зі складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу, набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку

інформації, прийняття рішень. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних положень. При цьому не варто дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення.

Самостійна робота є важливим засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вона передбачає опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та нормативних актів.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних занять, виконання завдань по темах практичних занять;

- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, складання плану та написання реферативного повідомлення;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне опрацювання.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти, виконання індивідуальних творчих завдань, надає необхідну методичну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення теоретичних питань, реферативних повідомлень, поточного модульного контролю

знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

4. Перелік тем для реферативних повідомлень

1. Суспільна небезпека організованої злочинності.
2. Ознаки організованої злочинності та її відмінність від інших видів злочинності.
3. Структура злочинної організації.
4. Витоки отримання злочинними організаціями прибутків: незаконний обіг наркотичних засобів, торгівля зброєю, торгівля людьми тощо.
5. Види організованої злочинності за ступенем організації злочинних груп.
6. Причини та умови існування організованої злочинності.
7. Тлумачення організованої злочинної діяльності у сучасній науці кримінального права.
8. Транснаціональна організована злочинність в Україні.
9. Організаційні основи протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні.
10. Головні напрями протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні.
11. Правові основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах.
12. Організаційні основи боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах.
13. Європол у протидії злочинності в країнах – учасниках Європейського Союзу.
14. Повноваження Федерального бюро розслідувань (ФБР) США.
15. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.
16. Особливості методу сітьового планування розслідування у разі вчинення злочинів організованими злочинними групами.
17. Особливості провадження огляду місця події у разі вчинення злочинів організованими злочинними групами.

18. Особливості проведення негласних слідчих (розшукових дій) у разі вчинення злочинів організованими злочинними групами.

19. Тактичні операції під час розслідування вбивств, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями.

20. Злочинна організація як суб'єкт вчинення вбивств.

21. Особливості розслідування вбивств на замовлення.

22. Елементи криміналістичної характеристики терористичних актів, що вчиняються організованими злочинними групами.

23. Типові криміналістичні ситуації під час розслідування терористичних актів, що вчиняються організованими злочинними формуваннями.

24. Форми протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.

25. Тактика усунення протидії розслідуванню злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.

26. Державні органи, уповноважені протидіяти корупції в Україні.

27. Особливості державної політики протидії корупції в Україні.

28. Транснаціональна організована злочинність у сфері економіки.

29. Заходи протидії організованій економічній злочинності в Україні.

30. Контрольована поставка наркотичних засобів як форма контролю за вчиненням контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами.

31. Оперативна закупка наркотичних засобів як форма контролю за вчиненням контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами.

32. Державна митна служба у протидії контрабанді наркотичних засобів.

33. Проблема боротьби з організованою злочинністю корупцією та тіньовою економікою на міжнародному, регіональному та національному рівнях.

34. Правовий механізм боротьби з корупцією та тіньовою економікою.
35. Структура економічної злочинності.
36. Тіньова економіка як джерело живлення організованої злочинності
37. Значення дослідження особи, що вчиняє злочини у сфері економіки для розробки механізму боротьби з корупцією та тіньовою економікою.
38. Фактори, що впливають на рівень злочинності у економічній сфері: політичні, економічні, соціальні, правові.
39. Ознаки організованої корупційної злочинності.
40. Поняття та види корупції у міжнародному й українському кримінальному праві.

5. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141 (в ред. від 01.01.2020 р.).
2. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961 р. Ратифікована 21.03.1964 р.
3. Європейська конвенція з прав людини від 4.11.1950 р. Ратифікована 17.07.1997 р.
4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015/print1514025142907743 (Дата звернення 03.07.2020 р.).
5. Резолюція (97) 24 Комітету міністрів Ради Європи «Про дванадцять принципів боротьби з корупцією». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/994845> (дата звернення 03.07.2020 р.).
6. Закон України «Про боротьбу з тероризмом». *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 25. Ст. 180 (в ред. від 28.04.2020 р.).
7. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст. 303 (в ред. від 02.01.2020 р.).

8. Закон України «Про прокуратуру». *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12 (в ред. від 20.03.2020 р.).

9. Закон України «Про Службу безпеки України». *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382 (в ред. від 28.04.2020 р.).

10. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 358 (в ред. від 05.01.2017 р.).

11. Закон України «Про запобігання корупції». *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №49. Ст. 2056 (в ред. від 19.04.2020 р.).

12. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України». *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 47. Ст. 2051 (в ред. від 19.04.2020 р.).

13. Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів». *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 1. Ст. 2 (в ред. від 18.04.2020 р.).

14. Закон України «Про Національну поліцію». *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

15. Закон України «Про Державне бюро розслідувань». *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55 (в ред. від 20.03.2020 р.).

16. Закон України «Про Державну прикордонну службу України». *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208 (в ред. від 20.03.2020 р.).

17. Закон України «Про судову експертизу». *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст.232 (в ред. від 20.03.2020 р.).

18. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131 (в ред. від 01.07.2020 р.).

19. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. № 11–12. №

13. Ст. 88 (в ред. від 17.03.2020 р.).

20. Кримінально-виконавчий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21 (в ред. від 27.06.2020 р.).

21. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51 (додаток). Ст. 1122 (в ред. від 01.07.2020 р.).

22. Митний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 552 (в ред. від 19.06.2020 р.).

23. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356 (в ред. від 23.05.2020 р.).

24. Цивільний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40–41. Ст. 492 (в ред. від 23.05.2020 р.).

25. Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України. Затверджено наказом Національної поліції України від 23.10.2019 року №1077.

26. Положення «Про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора». Затверджено наказом Генерального прокурора від 05.03.2020 р. № 125.

27. Положення «Про Національну раду з питань антикорупційної політики». Затверджено Указом Президента України від 14.10.2014 р. № 808/2014.

28. Положення «Про спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора». Затверджено Наказом Генерального прокурора від 05.03.2020 р. № 125.

29. Указ Президента України «Про Державну митну службу» від 29.11.1996 р. (в ред. від 30.04.2011 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1145/96#Text>

30. Указ Президента України «Про Національну раду з питань антикорупційної політики» від 14.10.2014 р. № 808/2014.

31. Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року: введено в дію Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016.

32. Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 року № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/58-2018-%D0%BF>

33. Про встановлення індикаторів, за якими здійснюється проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції України: наказ МВС України від 09 листопада 2018 року № 900. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE32810.html

34. Про затвердження Інструкції про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю: спільний наказ МВС України та СБУ від 10 червня 2011 року № 317/235. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0822-11>

Допоміжна література

1. Актуальні методи, способи та фінансові інструменти фінансування тероризму і сепаратизму. Департамент фінансових розслідувань. Державна служба фінансового моніторингу України. 2014. 45 с. URL: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/Типолог%20ДСФМУ/2014%2012%2029_tipolog2014.pdf

2. Аленин Ю. П. Выявление и расследование очагов преступлений: теория и практика : монография. Одесса : Юрид. ин-т ОГУ, 1996.

3. Андросович Л. Г. Організована злочинність у фінансовій системі: сучасний етап та тенденції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. С. 215–224.

4. Андрушко П. П. Реформа українського антикорупційного законодавства у світлі міжнародно-правових зобов'язань України. Київ : Атіка, 2012. 332 с.

5. Афанасьєв В. В., Буromенський М. В., Шостко О. Ю., Чаричанський О. О., Зайда В. В. Деякі питання боротьби з організованою злочинністю в США та окремих Європейських країнах. *Питання боротьби зі злочинністю*. Збірник наукових праць. Вип. 4. 2000. С. 95–121.

6. Бірюков В. В. Інформаційні основи розслідування злочинів. Форум права. 2014. № 1. С. 97–101.

7. Богачук В. С. Тактична операція як комплексний тактичний засіб розслідування підроблення грошей. *Порівняльно-аналітичне право*, 2016. № 2. С. 190–193.

8. Большедворский А. О. Признаки организованной преступности. *Информационное обеспечение противодействия организованной преступности*: Сб. науч. статей / Под ред. М. Ф. Орзиха, В. Н. Дремина. Биб-ка журнала «Юридический вестник». Одесса: ФЕНІКС, 2013. С. 156–159.

9. Бортнік Н. В. Міжнародне співробітництво та його роль у боротьбі з тероризмом. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-1-2017/10.pdf>

10. Бугайчук К. Л. Концептуальні засади здійснення державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю. *Протидія злочинності: теорія та практика*: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 жовтня 2016 року). К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 143–146.

11. Буркаль В. С. Протидія транснаціональній організованій злочинності у сфері економіки: дис. ... канд. юрид. наук. спеціальність 12.00.08. Ірпінь. Університет державної фіскальної служби України, 2019. 234 с.

12. Бусол О. Ю., Романюк Б. В. Розслідування діяльності організованих злочинних об'єднань: сучасна специфіка та новітня методика. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 30 (69). 2019. № 1. С. 78–86.

13. Вакулич В. Шляхи протидії тероризму. Наукові записки. Вип. 32. С. 468-479. URL: file:///C:/Users/Tom/Desktop/%D0%9E%D0%A0%D0%93.%20%D0%97%D0%9B%D0%9E%D0%A7/vakulych_shliakhy.pdf

14. Гвоздецький В. Д. Організована злочинність як об'єкт соціально-філософського аналізу : дис. ... канд. філос. наук: спеціальність 09.00.03. Київський нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 1997. 202 с.

15. Гвоздецький В. Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: спеціальність 12.00.07. К.: ДНДІ МВС України, 2015. 583 с.

16. Герун Л. В. Організована економічна злочинність: характеристика явища та шляхи протидії. Магістерська програма. Тернопіль, 2017. 112 с.

17. Гребенюк М., Черняк А. Деякі питання організаційно-правового характеру боротьби з організованою злочинністю в сучасних умовах. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 4. С.244–248.

18. Гула Л. Ф. Дослідження проблеми виникнення організованих злочинних груп: історико-правовий аспект. 2016. URL:

<file:///C:/Users/Tom/Desktop/%D0%9E%D0%A0%D0%93.%20%D0%97%D0%9B%D0%9E%D0%A7/%D0%93%D1%83%D0%BB%D0%B0%20%D0%9B.%D0%A4.%20%D0%92%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BD.%D0%9E%D0%97%D0%93%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80.%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2.%20%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf>

19. Гумін О. М. Характеристика контрабанди наркотичних засобів: правові та практичні аспекти. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 5. С. 319–322.

20. Долженков О. Ф. Складові інфраструктури організованої злочинності. *Информационное обеспечение противодействия организованной преступности*: Сб. науч. статей / Под ред. М. Ф. Орзиха, В. Н. Дремина. Биб-ка журнала «Юридический вестник». Одесса : ФЕНИКС, 2003. С. 43–46.

21. Демидова Л. М. Кримінальна відповідальність за створення злочинної організації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2003. 20 с.

22. Доценко О С. Принципи адміністративно-правового механізму протидії організованій злочинності. Прикарпатський юридичний вісник. Вип. 4 (29). Том 2. 2019. С. 84-90.

23. Доценко О С. Стан наукової розробленості адміністративно-правового механізму протидії організованій злочинності. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 2. С.32-36.

24. Жаровська Г. П. Організаційні аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 73. С. 475–481.

25. Жаровська Г. П. Теорія та практика протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні: дис. ... доктора юрид. наук за спеціальністю 12.00.08. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2019. 593 с.

26. Журавель В. А. Криміналістичні методика: сучасні наукові концепції : монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2012. 304 с.

27. Загурський О. Б. До питання про теоретичні проблеми державної правової політики у сфері боротьби зі злочинністю. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_60_7

28. Использование результатов оперативно-розыскной деятельности в расследовании преступлений совершаемых организованными группами / под ред. М. Ф. Орзиха, В. Н. Дремина. Одесса : ФЕНИКС, 2003. С. 63-64.

29. Комірчий П.О. Загальнодержавні підходи до протидії організованій злочинній діяльності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 6. С. 314–317.

30. Коровяк О.Я. Корупція й організована злочинність: проблема співвідношення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2014. № 2. С. 109–118.

31. Криштанович М. Ф. Державне управління діяльністю органів внутрішніх справ у боротьбі з організованою

злочинністю як важлива умова забезпечення національної безпеки України. Зовнішня політика та національна безпека. Теорія та практика державного управління. 2013. Вип. 3 (42). URL:

file:///C:/Users/Tom/Desktop/%D0%9E%D0%A0%D0%93.%20%D0%97%D0%9B%D0%9E%D0%A7/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%88%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.%20%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6.%D1%83%D0%BF%D1%80.%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C.%D0%9E%D0%92%D0%A1%D0%B1-%D0%B1%D0%B8%20%D0%9E%D0%97.pdf

32. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / за заг. ред. проф. В. М. Трубникова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 336 с.

33. Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію. Харків: Право, 2013. 424 с.

34. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 1998. 376 с.

35. Криміналістика: підручник. / за ред. В. Ю. Шепітька. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. 684 с.

36. Кримінальне право України. Загальна частина. / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 2015. 528 с.

37. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем. Навчальний посібник. 2015 р. 576 с.

38. Коновалова В.Е. Психологія в расследовании преступлений. Харків: Вища школа, 2009. 144 с.

39. Костенко Д.В. Система запобігання корупції в Україні: становлення та розвиток: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спеціальність 25.00.01. Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Київ, 2020. 229 с.

40. Ляш А. О., Ліщенко В. М. Огляд у справах про одержання хабара. Адвокат. 2013. № 4. С. 10–13.

41. Ляш А. О., Баулін О. В. Використання науково-технічних засобів під час досудового розслідування. Криміналістичний вісник. 2013. № 1. С. 88–93.

42. Ляш А. О. Використання конфіденційного співробітництва під час проведення досудового розслідування. Матеріали II міжнародної наук.-практ. конференції: Малиновські читання (15-16 листопада 2013 р.) м. Острого: Нац. ун-тет «Острозька академія», 2013. С. 270–273.

43. Методичні рекомендації з питань кваліфікації корупційних злочинів / О. Г. Кальман, В. М. Куц, О. Г. Наджафов та ін. Київ : Генеральна прокуратура України, 2012. 36 с.

44. Канцір В. С. Організаційні аспекти боротьби з тероризмом та її основні напрями. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2011. № 2. С. 446–457.

45. Кудлай П. О. Криміналістична характеристика злочинів, вчинених організованими групами. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2009. Вип. 20. С. 307–311. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2009_20_35

46. Кучерук М. Регіональні особливості протидії тероризму як загального принципу міжнародного права. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 302–306.

47. Мельничук Т. В. Організовані форми злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері: кримінологічне дослідження : дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Нац. ун-т «Одеська юридична академія». О., 2009. 232 с.

48. Мишков Я. Є. Методика розслідування хабарництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2005. 20 с.

49. Мінка П. Я. Чаплинський К. О. Тактика розслідування злочинів, вчинених організованими групами та злочинними організаціями : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2007. 223 с.

50. Міняйло Н. Визначення сутності сучасної організованої злочинності в Україні. Национальный юридический журнал. 2016. С. 160–165.

51. Міняйло Н. Міжнародні стандарти у визначенні організованої злочинності. URL:

file:///C:/Users/Tom/Desktop/%D0%9E%D0%A0%D0%93.%20%D0%97%D0%9B%D0%9E%D0%A7/+%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%8F%D0%B9%D0%BB%D0%BE%20%D0%9D.%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80.%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80.%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%BD.%20%D0%9E%D0%97.pdf

52. Міняйло Н. Організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. 2013. Випуск 714. С. 126–130.

53. Місюра А. О. Іноземний досвід протидії тероризму: висновки для України. Аналітична записка 03.02.2017. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/inozemniy-dosvid-protidii-terorizmu-visnovki-dlya-ukraini>

54. Міщенко Т. М. Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками: автореф. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Сумський держ. ун-т. Суми, 2017. 20 с.

55. Міщенко Т. М. Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Сумський держ. ун-т. Суми, 2017. 197 с.

56. Міжнародний досвід побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії високопосадовій злочинності (в контексті незалежності Державного бюро розслідувань в Україні).

57. Павленко Т. А. Щодо деяких питань кваліфікації умисного вбивства, вчиненого організованою групою чи членами злочинної організації. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 6. С. 386–388.

58. Протидія тероризму – запорука внутрішньої безпеки держави. URL: http://vasrda.gov.ua/item/9110-protidii_terrorizmu__zaporuka_vnutrishnoi_bezpeki_derzhavi.html

59. Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (15 грудня 2017 року). / уклад.: Севрук Ю. Г., Попов Г. В., Лісова Н. В. Київ : Національна академія прокуратури України, 2018. 430 с.

60. Розслідування шахрайств, вчинених способом фінансової піраміди : навч. посіб. / за ред. В. В. Коваленка. К., 2013. 179 с.

61. Рудик М. М. Запобігання утворенню неповнолітніми злочинних угруповань, що вчиняють корисливо-насильницькі злочини. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 64-72.

62. Рудницький І. Л. Особливості виявлення та розслідування контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами: дис. ... доктора філософії за спеціальністю 081 – Право (галузь знань – 08 Право). Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 2019. 250 с.

63. Рудницький І. Криміналістична характеристика способів контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13085/514-521.pdf>

64. Сербія Р. А. Групова злочинність в Україні: поняття та особливості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2014. Вип. 1. Т. 3. С. 88–92.

65. Сербія Р. А. Основні напрями попередження групової злочинності в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 253–259.

66. Собовий О., Короп М. Актуальні проблеми правового забезпечення боротьби з тероризмом. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_44

67. Сорока І. В. Спосіб вчинення як елемент криміналістичної характеристики крадіжки чужого майна громадян, вчиненої групами неповнолітніх. *Національна академія внутрішніх справ*. 2015. №2. С. 236–238.

68. Сорока С.О. Контрабанда наркотичних засобів, проблеми протидії : монографія, Львів, 2012. 227 с.

69. Сорочик Ю. Ю. Європол: новітні тенденції у протидії організованій злочинності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 1. С. 162–164.

70. Статива І. І. Початковий етап досудового провадження в сучасному кримінальному процесі: український і західний контексти : монографія. Дніпропетровськ, 2012. 248 с.

71. Степанюк Р. Л. Джерела та принципи формування окремих методик розслідування злочинів, учинених у бюджетній сфері України. *Вісник Академії митної служби України*. Сер.: Право. 2014. № 1. С. 138–145.

72. Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року. Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 р. № 735. Офіційний вісник України. 2013. № 76. Ст. 2829.

73. Сукмановська Л. М. Система суб'єктів боротьби з тероризмом в Україні та місце в ній підрозділів МВС. *Юридичний науковий журнал*. 2015. № 2. С. 158-161. URL: http://lsej.org.ua/2_2015/45.pdf

74. Тероризм: кримінологічна детермінація і кримінально-правова протидія : монографія / В. В. Середа, І. Р. Серкевич; за заг. ред. В. С. Канціра. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 188 с.

75. Панов М. І. Щодо поняття організованих злочинних груп. *Проблеми боротьби з організованою злочинністю в регіоні (на матеріалах Харківської та Полтавської областей)*: Збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. Харків: Право, 2000. С. 24–25.

76. Петечел О. Ю. Формування злочинних груп неповнолітніх: психологічний аспект. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. С. 611–615.

77. Психологічні особливості організованих злочинних об'єднань (використання психологічних знань у протидії організованій злочинності) : наук.-практ. посіб. / за ред. Я. Ю. Кондратьєва, С. Д. Максименка, Б. В. Романюка. К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2002. 436 с.

78. Практикум з криміналістики : навч. посіб. / за ред. В. Ю. Шепітько. Київ : Ін Юре, 2013. 128 с.

79. Организованные преступные группы в Украине: традиционное и типичное (социологический очерк) : монография / под ред. А. Н. Ярмыш. Х. : Нац. ун-т внутр. дел, 2002. 336 с.

80. Характеристика осіб, що вчиняють хабарництво у бюджетній сфері / В. В. Коряк, В. І. Василичук, Г. В. Сальков. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2011. №2. С. 141–147.

81. Федотов О.П. Організаційно-правові основи боротьби митних органів України з контрабандою наркотиків. *Актуальні проблеми держави і права*. Національна юридична Академія. Одеса, 2005. Вип. 24. 348 с.

82. Шкурат І. В. Глобальний тероризм: методичні підходи до вивчення. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/polprav/05sivmpv.pdf>

83. Шипшин С. С. Судебно-психологическая экспертиза: теоретические аспекты / *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Вип. 2: Збірник. матер. міжнар. наук.-практ. конф. X. : Право, 2002. С. 540.

84. Шостко О. Ю. Європейський досвід запобігання організованій злочинності: теоретичні питання. *Право України*. № 2. С. 198–203.

85. Щур Б. В. Окремі криміналістичні методики: проблеми визначення та принципи формування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2010. № 1. С. 3–11.

86. Щур Б.В. Обставини, що підлягають з'ясуванню, як складова частина методики розслідування контрабанди. *Митна справа*. 2010. № 3. С. 43–48.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>

5. Офіційний веб портал судової влади в Україні. URL:

<http://www.court.gov.ua/vscourt>

6. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. URL:
<http://www.scourt.gov.ua>

7. Офіційний веб-сайт СБУ. URL: <http://www.sbu.gov.ua>

8. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора
України. URL: <http://www.gp.gov.ua>

9. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL:
<http://www.minjust.gov.ua>

10. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL:
<http://www.reyestr.court.gov.ua>

11. Форум працівників МВС України. URL:
<http://www.police.ua>

12. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

13. Національна парламентська бібліотека України. URL:
<http://www.catalogue.nplu.org>

14. Електронна бібліотека юридичної літератури
«Правознавець». URL: <http://www.pravoznavec.com.ua>

15. Сайт Національного центрального бюро Інтерполу в
Україні. URL: <http://www.icpo.centrmia.gov.ua>

16. Сайт Національного центрального бюро Інтерполу в
Україні. URL: <http://www.icpo.centrmia.gov.ua>